

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Ontheffing Wet natuurbescherming

Art. 3.1, lid 2 en lid 4, Wnb

Art. 3.5, lid 2 en lid 4, Wnb

Renovatie 35 complexen verspreid over Limburg

Zaaknummer: **2019-205569**

Kenmerk: 2019/92185

Datum besluit: 19 december 2019

Verzonden: 19 december 2019

1 Besluit

Gedeputeerde Staten hebben op 1 augustus 2019 een aanvraag om ontheffing van de verbodsbepalingen als bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.5 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van XXX, namens XXX, voor de renovatie van 35 woningcomplexen (totaal 399 adressen) verspreid over Limburg. De werkzaamheden bestaan uit het vervangen van daken, aanbrengen van spouwmuurisolatie, vervangen van kozijnen en verwijderen van asbest. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2019-205569.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van de renovatie van 35 woningcomplexen (399 woonadressen) verspreid over Limburg.
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende handelingen:
 - Vogelrichtlijn
 - het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus (*Passer domesticus*) en/of de huiszwaluw (*Delichon urbicum*) en/of de gierzwaluw (*Apus apus*) te vernielen of te beschadigen, of nesten van de huismus en/of de gierzwaluw weg te nemen, artikel 3.1, lid 2, Wnb;
 - het is verboden de huismus en/of de huiszwaluw en/of de gierzwaluw opzettelijk te verstoren, artikel 3.1, lid 4, Wnb.
 - Habitatrichtlijn
 - het is verboden de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en/of de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, lid 2, Wnb;
 - het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en/of de laatvlieger te beschadigen of vernielen, artikel 3.5, lid 4, Wnb.
3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
4. dat deze ontheffing wordt verleend voor de periode 1 januari 2020 t/m 31 december 2021;
5. dat de voorschriften betreffende mitigerende en compenserende maatregelen van kracht blijven na afloop van de periode van de ontheffing;
6. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 1 augustus 2019, aangevuld op 1 november 2019, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving, team Vergunningen

1.1 Afschriften

Dit besluit is verzonden aan:

- XXX, Postbus 1254, 6040 KG te Roermond.

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- XXX, Heinz Moormannstraat 1b, 5831 AS te Boxmeer;
- Gemeente Venray, Postbus 500, 5800 AM te Venray;
- Gemeente Horst aan de Maas, Postbus 6005, 5960 AA te Horst;
- Gemeente Peel en Maas, Postbus 7088, 5980 AB te Panningen;
- Gemeente Weert, Postbus 950, 6000 AZ te Weert;
- Gemeente Stein, Postbus 15, 6170 te AA Stein;
- Gemeente Maasgouw, Postbus 7000, 6050 AA te Maasbracht;
- Gemeente Roerdalen, Postbus 6099, 6077 ZH te Sint Odiliënberg;
- Gemeente Venray, Postbus 500, 5800 AM te Venray;
- Gemeente Leudal, Postbus 3008, 6093 ZG te Heythuysen;
- Gemeente Echt-Susteren, Postbus 450, 6100 AL te Echt;
- Gemeente Kerkrade, Postbus 600, 6460 AP te Kerkrade.

1.2 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffing geldt voor de locaties gelegen in de gemeenten Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Weert, Stein, Maasgouw, Roerdalen, Venray, Leudal, Echt-Susteren en Kerkrade zoals is weergegeven in tabel 1 van dit besluit.
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de Provincie Limburg indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.

Specifiek

6. Met inachtneming van onderstaande voorschriften dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Renovatieprojecten 2020, 35 complexen XXX, rapportnummer 5995, versienummer D1, 31 juli 2019' inclusief de aanvullingen op 1 november 2019;
7. De ontheffinghouder dient de werkzaamheden aan een woning te staken indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen van de huismus en/of huiszwaluw en/of gierzwaluw deze soort alsnog wordt aangetroffen. Zodra de soort op eigen initiatief uit de woning is vertrokken mogen de werkzaamheden worden hervat.
8. Tijdelijke maatregelen blijven minimaal één broedseizoen hangen na voltooiing van de renovatie en hiermee de permanente maatregelen.
9. De tijdelijke maatregelen mogen pas worden verwijderd buiten het broedseizoen mits deze op dat moment niet functioneel is.
10. De maatregelen, zoals opgenomen in de bij de aanvraag ingediende stukken en de voorschriften van dit besluit worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, dat altijd op de locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerende personeel bekend is.

Monitoring

11. Na renovatie dienen de volgende complexen jaarlijks te worden gemonitord op de effectiviteit van de getroffen maatregelen:
 - complex 123 (Venray);
 - complex 237 (Horst);
 - complex 225 (Venray);
 - complex 715 (America);

- complex 300 (Horst).

12. De monitoring wordt uitgevoerd tot 2 jaar na de realisatie van de tijdelijke- en permanente maatregelen.
13. Voor de monitoring als bedoeld in voorschrift 11 dient er een monitoringsplan te worden opgesteld conform de daartoe beschikbare onderzoeksprotocollen en worden toegestuurd naar provincie Limburg, via de Berichtenbox voor bedrijven of per post naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.
14. De monitoringsresultaten worden jaarlijks vóór 1 januari gerapporteerd aan het bevoegd gezag via de Berichtenbox voor bedrijven of per post verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.

Overige

15. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
Onder een deskundige wordt verstaan:
 - a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
 - b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
 - c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
 - d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;
 - e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;
 - f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.
16. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 1 augustus 2019, aangevuld op 1 november 2019, heeft XXX, namens XXX (verder bekend als aanvrager), een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

Vogelrichtlijn

- het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus (*Passer domesticus*) en/of de huiszwaluw (*Delichon urbicum*) en/of de gierzwaluw (*Apus apus*) te vernielen of te beschadigen, of nesten van de huismus en/of de gierzwaluw weg te nemen, artikel 3.1, lid 2, Wnb;
- het is verboden de huismus en/of de huiszwaluw en/of de gierzwaluw opzettelijk te verstoren, artikel 3.1, lid 4, Wnb.

Habitatrichtlijn

- het is verboden de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en/of de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) opzettelijk te verstoren, artikel 3.5, lid 2, Wnb;
- het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en/of de laatvlieger te beschadigen of vernielen, artikel 3.5, lid 4, Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing en module soortenbescherming;
- Ondertekende machtiging;
- Rapport 'Activiteitenplan Renovatieprojecten 2020, 35 complexen Wonen Limburg, rapportnummer 5995, versienummer D1, 31 juli 2019' inclusief de aanvullingen op 1 november 2019;

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en de artikelen 3.3 en 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb. Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite

<https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl> (klik dan op officiële bekendmakingen).

Wij hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de beslistermijn van 13 weken te verlengen met 7 weken overeenkomstig artikel 5.1, tweede lid van de Wnb.

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd (Vogelrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.1, en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten (Habitatrichtlijnsoorten) in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (andere soorten). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (§ 3.1) en Habitatrichtlijnsoorten (§ 3.2).

4.1 Vogelrichtlijnsoorten § 3.1 en Habitatrichtlijnsoorten § 3.2

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.3, lid 4, Wnb en artikel 3.8, lid 5, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort en/of er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.4.

4.2 Omschrijving aanvraag

De aanvrager is voornemens 35 complexen van in haar bezit zijnde woningen te renoveren. Deze 35 complexen, in totaal 399 woonadressen, liggen verspreid over geheel Limburg. De werkzaamheden bestaan uit het vervangen van daken, het aanbrengen van spouwmuurisolatie, het vervangen van kozijnen en het verwijderen van asbest.

Bij de uitvoering van renovatiewerkzaamheden is het onvermijdelijk dat er rust- en verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten worden vernietigd en beschermde soorten worden verstoord. Naar aanleiding van het uitgevoerde natuurwaarden onderzoek is gebleken dat binnen de 35 complexen huismussen, huiszwaluwen, gierzwaluwen, gewone dwergvleermuizen en laatvliegers op verscheidene locaties verblijven. Als gevolg van de renovatie van de bebouwing treedt er tevens tijdelijke verstoring op voor de betrokken soorten.

4.3 Omschrijving werkwijze en mitigatie/compensatie taakstelling

In 2018/2019 heeft XXX, in samenwerking met XXX, in opdracht van de aanvrager de voor dit besluit van belang zijnde 35 woningcomplexen geïnventariseerd op de aanwezigheid van vleermuizen, de huismus, de huiszwaluw en de gierzwaluw. Deze inventarisatie heeft plaatsgevonden conform de

onderzoeksinspanning als gesteld in het Vleermuisprotocol 2017 en het kennisdocument Huismus en Gierzwaluw van 2017.

Bij de uitvoering van de renovaties wordt door aanvrager op verscheidene manieren rekening gehouden met de betrokken beschermde soorten. Zo worden er tijdelijke vogelnestkasten gebruikt bij werkzaamheden binnen kwetsbare perioden en worden er ongeacht het wel of niet aanwezig zijn van vogels of vleermuizen per complex permanente voorzieningen aangebracht (zie tabel 1).

4.3.1 Huismus, huiszwaluw en gierzwaluw

In de uitvoering en de mitigatie/compensatie-opgave voor vogelsoorten wordt er een onderscheid gemaakt tussen werkzaamheden die zullen plaatsvinden buiten de kwetsbare periode en werkzaamheden die mogelijk binnen de kwetsbare periode worden uitgevoerd.

Werkzaamheden buiten de kwetsbare periode

Werkzaamheden met verstorende effecten tot gevolg, c.q. het vervangen van daken, worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van de huismus, de huiszwaluw en de gierzwaluw. Gierzwaluwen en huiszwaluwen zijn enkel in de broedperiode in Nederland aanwezig, de huismus is echter een soort die jaarrond in Nederland verblijft en hiertoe mogelijk ook jaarrond gebruik kan maken van zijn nestlocatie.

Bij het verwijderen van het dak ten behoeve van renovatie moet dan ook zorgvuldig worden omgegaan met eventueel aanwezige huismussen.

- De huismussen wordt voldoende tijd gegeven om zich te verplaatsen naar andere woningen en/of tijdelijke kasten in de omgeving.
- Na het vervangen van de daken worden er weer nieuwe verblijfplaatsen aangeboden in de vorm van permanente maatregelen (zie tabel 1 en 2).
- Werkzaamheden worden zodanig gefaseerd dat er gestart wordt met werkzaamheden aan woningen zonder nestlocaties zodoende er reeds permanente voorzieningen zijn gerealiseerd voordat woningen met nestlocaties gerenoveerd worden.

Werkzaamheden binnen de kwetsbare periode

Voor de aangetroffen vogelsoorten geldt dat de renovatiewerkzaamheden deels plaatsvinden binnen de kwetsbare periode, namelijk het broedseizoen.

- De woningen waarbij binnen het broedseizoen wordt gewerkt worden buiten de kwetsbare periode ongeschikt gemaakt door potentiële nestlocaties vooraf aan het broedseizoen af te schermen.
- De tijdelijke kasten blijven minimaal één broedseizoen hangen na de renovatie.

4.3.2 Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

In de 35 woningcomplexen zijn verscheidene zomer- en paarverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en een massawinterverblijfplaats aangetroffen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In de complexen waar verblijfplaatsen zijn aangetroffen zijn er in de omgeving voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar door de aanwezigheid van hetzelfde type woningen ofwel een ander type woning met gevelbetimmering dan wel openingen die leiden naar geschikte ruimtes in de spouwmuur en/of het dak. Het leefgebied van de soort levert hiermee voldoende alternatieven om te blijven functioneren als zomer- en/of paarverblijfplaats. Het gebruik van tijdelijke nestkasten is voor de betrokken vleermuissoorten dan ook niet noodzakelijk. Na de renovatie worden wel standaard

permanente voorzieningen gerealiseerd, zie tabel 1. De complexen waarbij kraamverblijfplaatsen en een massaverblijfplaats is aangetroffen blijven behouden.

Tabel 1: mitigatieopgave per complex waarbij de nieuw te realiseren verblijfplaatsen “voorzieningen” zijn genoemd.

Complex	Huismus		Gierzwaluw		Vleermuizen		
Nr.	Aantal nest-locaties	Permanente voorziening	Aantal nest-locaties	Permanente voorziening	Verblijfplaats aangetroffen (gewone dwerg-vleermuis)	Verblijfplaats aangetroffen (laatvlieger)	Permanente voorzieningen
31 Weert	5	26	1	26	-	-	26
67 Eygelshoven	-	-	-	-	-	-	-
91 Eygelshoven	3	12	1	12	-	-	12
133 Weert	3 (blijven behouden)	-	2 (blijven behouden)	-	-	-	-
389 Eygelshoven	1	4	-	4	-	-	4
422 Maasbracht	7	64	-	-	-	-	64
428 Baexem	-	4	1	4	-	-	4
461 Echt	6	24	-	24	-	-	24
510 Maasbree	1	8	-	8	-	-	8
536 Baexem	7	16	-	16	-	-	16
592 Hunsel	-	10	-	10	1 kraam		10 (Kraamverblijf blijft behouden en wordt niet geïsoleerd)
602 Maasbree	-	6	-	6	-	-	6
671 Weert	-	4	-	4	-	-	4
735 Paningen	-	12	-	12	-	-	12
753 Tungalroy	-	8	-	8	1 paar	-	8
44 Venray	1	6	2	6	-	-	6
123 Venray	3	24	4	24	1 zomer 1 kraam 1 paar	-	24 (Kraamverblijf blijft behouden en wordt niet geïsoleerd)
130 Grubbenvorst	-	18	-	18	-	1 zomer	18
192 Horst	1	12	2	12	-	-	12
225 Venray	16	24	8	24	1 zomer	-	24 (Zomerverblijf in berging, geen renovatie)
237 deel 1 en 2 Horst	21	30	3	30	1 zomer 1 kraam	-	30 (Kraamverblijf blijft behouden en wordt niet geïsoleerd)

276 Castenray	6	8	1	8	1 zomer- en paar	-	8
276 Oirlo	13	12	-	12	-	-	12
276 Veulen	2	4	-	4	1 paar	-	4
300 Horst	-	-	-	-	1 massawinter 3 paar	1 zomer	Verblijfplaatsen blijven behouden
364 Posterholt	1	16	-	16	-	-	16
492 Melick	19	32	-	32	-	-	32
506 Melderslo	1	8	-	8	-	-	8
562 Horst	1	12	-	12	-	-	12
621 Venray	-	16	-	16	1 zomer 1 zomer- en paar	-	16
630/631 Maasbracht	-	36	7	36	3 zomer 1 kraam	1 zomer	36 (Kraamverblijf blijft behouden en wordt niet geïsoleerd)
667 Venray	-	16	7	16	-	-	16
715 America	-	4	2	4	1 zomer	1 zomer	4
773 Maasbracht	-	20	2	20	-	-	20
2006 Berg aan de Maas	6	8	3	8	3 zomer	-	8
2009 Berg aan de Maas	7	12	-	12	4 zomer 1 kraam	-	12 (Kraamverblijf blijft behouden en wordt niet geïsoleerd)
280/298 Panningen	-	-	9	-	10 zomer	-	Als mitigatie zijn er al in 2018 op meerdere locaties (binnen 200 meter afstand) 20 vleermuiskast en van het type Vivara VK WS 02 Vleermuizenkast geplaatst, evenals 27 houtbetonnen gierzwaluwnes tkasten Vivara NK GZ 08 Nestkast Gierzwaluw.
Totaal	126 nest-locaties	490 Permanente voorziening	54 nest-locaties	426 Permanente voorziening	39 verblijfplaatsen 5 kraam-verblijf 6 paar-verblijf 25 zomer-verblijf 2 zomer- en paarverblijf	3 zomerverblijf	516 Permanente voorziening

					1 massa winter-verblijf		
--	--	--	--	--	-------------------------	--	--

Tabel 2: mitigatieopgave per complex waarbij de nieuw te realiseren verblijfplaatsen “voorzieningen” zijn genoemd.

Complex	huiswaluw	
Nr.	Aantal nestlocaties	Permanente voorzieningen
492 Melick	1	2 kunstnesten

4.4 Huismus, huiswaluw, gierwaluw, gewone dwergvleermuis en laatvlieger

4.4.1 Andere bevredigende oplossing

De aanvrager staat voor de maatschappelijke opgave om te voldoen aan de duurzaamheidseisen die gesteld worden in de huidige tijd. De te renoveren woningen voldoen hier niet meer aan, waardoor zonder renovatie de staat van de woningen (incl. het binnenklimaat) enkel verslechtert. De te renoveren woningen zijn locatie specifiek.

Zoals weergegeven in paragraaf 4.4 van dit besluit wordt er in de planning van de werkzaamheden rekening gehouden met de gevoelige perioden van de betrokken soorten. Er zullen zoveel mogelijk werkzaamheden plaatsvinden buiten de kwetsbare perioden, indien echter niet anders kan worden de verblijfplaatsen van de betrokken vogelsoorten vooraf aan de werkzaamheden, maar buiten het broedseizoen, ongeschikt worden gemaakt. Tevens worden er bij de renovaties permanente voorzieningen voor de betrokken soorten teruggebracht.

Voor de handeling, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.4.2 Belang

Op het aanvraagformulier is aangegeven dat de ontheffing is aangevraagd op basis van de volgende belangen:

Artikel 3.3, lid 1 Wnb.

In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Het doel van de woningen is niet alleen het energetisch aanpassen van de woningen aan de toekomst, maar ook bouwtechnisch ervoor zorgen dat de woningen weer lange tijd mee gaan. Veel van de huidige woningen voldoen niet meer aan de eisen van de huidige tijd. Door de slechte staat van woningen kunnen bijvoorbeeld vochtproblemen ontstaan. Hoewel vochtproblematiek niet direct leidt tot acuut gevaar voor de volksgezondheid op de korte termijn, vormt dit op de lange termijn dit wel een ernstig gevaar voor de volksgezondheid doordat vochtproblematiek leidt tot schimmel vorming alsmede de aanwezigheid van huisstofmijt. De nieuwe isolatie vermindert de kans op vochtproblematiek aanzienlijk en levert zo juist een positief effect op voor het binnenklimaat van de woningen voor bewoners. Schimmels en huisstofmijt kunnen gezondheidsproblemen veroorzaken zoals kortademigheid, benauwdheid, hoesten en chronische verkoudheid. Vooral mensen met astma of andere luchtwegproblemen kunnen gevoeliger zijn voor de aanwezigheid van schimmels en huisstofmijt (bron: website RIVM https://www.rivm.nl/Onderwerpen/B/Binnenmilieu/Vocht_schimmels_en_allergenen).

In een deel van de complexen is ook asbesthoudend materiaal aangetroffen. Bij werkzaamheden of bij beschadiging van asbesthoudende materialen treedt een gezondheidsrisico op. Bij een eventuele brand levert het een groot risico op voor de volksgezondheid. Door de renovaties wordt eventueel asbest verwijderd waardoor de gezondheidsrisico's voorkomen kunnen worden.

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Artikel 3.8, lid 3, Wnb.

In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Wonen Limburg is voornemens de complexen te renoveren en hierbij het energielabel te verhogen. De voorgenomen renovatie draagt hiermee bij aan de doelstellingen van het landelijk energieakkoord 2013, waarin ingezet wordt op verduurzaming van onze samenleving (SER, 2013), waarbij ingezet wordt op energiezuinig (ver)bouwen van woningcomplexen. De afname aan energieverbruik zal op zijn beurt leiden tot een afname aan CO₂-productie en daarmee een bijdrage leveren aan het beperken van de klimaatverandering wat voor groot openbaar belang is voor onze samenleving. Naast landelijke doelstellingen worden ook regionale energiedoelstellingen in provincie Limburg geambieerd. Door het woningaanbod van Wonen Limburg te renoveren en zo het energielabel te verhogen kan Wonen Limburg bijdragen aan de provinciale afname aan energieverbruik en tot een afname aan de CO₂-productie.

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

4.4.3 Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding voor de huismus wordt momenteel beoordeeld als matig ongunstig. De huismus is het gehele jaar rondom de nestlocatie aanwezig. In bebouwing maakt de soort gebruik van de ruimte tussen het dak en het dakbeschot als nestlocatie en van omliggend groen als leefgebied. De lokale staat van instandhouding is vergelijkbaar met de landelijke staat van instandhouding.

Bij de voorgenomen renovatie komen tijdelijk nestlocaties van de huismus te vervallen. Het aantal nestlocaties van de huismus blijft door het aanbieden van voldoende alternatieve nestgelegenheden in de directe omgeving behouden. Tevens worden mogelijk negatieve effecten voorkomen door het aanbieden van nieuwe nestgelegenheden in de omgeving voor aanvang, tijdens en na uitvoering van werkzaamheden alsmede het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus in de minst kwetsbare periode (buiten het broedseizoen en buiten een vorstperiode). De gunstige staat van instandhouding van de soort zal door deze maatregelen niet in het geding komen.

Huiszwaluw

De huiszwaluw wordt nagenoeg overal in Nederland aangetroffen waar geschikt broedgebied aanwezig is zowel in stedelijk als landelijk gebied. Huiszwaluwen maken voornamelijk nesten tegen de gevel, waardoor de huiszwaluw afhankelijk is van voornamelijk gebouwen en bruggen om zich in Nederland te nestelen. Conform de gegevens van Sovon is de staat van instandhouding landelijk matig ongunstig ondanks dat de populatiegrootte als gunstig wordt beoordeeld.

Als gevolg van de voorgenomen plannen vindt echter geen afbreuk van de gunstige staat van instandhouding plaats. De huiszwaluw is namelijk een kolonievogel en bevinden zich bij de aanwezigheid van een nest veelal meerdere nesten in de directe omgeving. In onderhavige ontheffingsaanvraag is aan één woning één nestlocatie van de huiszwaluw vastgesteld. Door het werken buiten het broedseizoen en het aanbieden van twee kunstmatige nestgelegenheden aan dezelfde gevel wordt voldoende gegarandeerd dat er geen afbreuk aan de lokale staat van instandhouding plaatsvindt.

Gierzwaluw

De soort broedt verspreid over geheel Nederland, met een voorkeur voor woonwijken van meer dan 50 jaar oud in urbane of sub-urbane gebieden. Gierzwaluwen ontbreken en/of zijn schaars in kleinere dorpen, in verspreide lintbebouwing of gehuchten. Van de Waddeneilanden is alleen Texel regelmatig bezet. De landelijke staat van instandhouding is gunstig en de toekomstverwachting is tevens gunstig (Sovon.nl). De gierzwaluw is een uitgesproken zomervogel en is vrijwel uitsluitend van eind april tot en met oktober, met de hoogste presentie in mei tot en met juli in Nederland aanwezig waarbij de broedtijd tevens is van mei tot en met juli. In de bebouwing maakt de soort gebruik van de ruimte tussen het dak en het dakbeschot of spleten in muren als nestlocatie.

Bij de voorgenomen renovatie komen nestlocaties van de gierzwaluw tijdelijk te vervallen. Het leefgebied van de gierzwaluw blijft door het aanbieden van voldoende alternatieve nestgelegenheden op geschikte locaties in de directe omgeving behouden. Tevens worden mogelijk negatieve effecten voorkomen door het aanbieden van nieuwe nestgelegenheden in directe omgeving voor aanvang, tijdens en na uitvoering van werkzaamheden alsmede het ongeschikt maken van de bebouwing voor gierzwaluw in de minst kwetsbare periode (buiten het broedseizoen) of de renovatie van de desbetreffende woningen uit te voeren buiten het broedseizoen. De gunstige staat van instandhouding van de soort zal door deze maatregelen niet in het geding komen.

De handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van huismus, huiszwaluw en gierzwaluw.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en wordt in het gehele land aangetroffen. Gedurende het hele jaar maken gewone dwergvleermuizen gebruik van bebouwing. In de bebouwing maakt de soort gebruik van de spleetvormige ruimten als de spouwmuren, achter gevelbetimmering en onder dakpannen om in gebruik te nemen als verblijfplaats. In de directe omgeving is voldoende bebouwing aanwezig welke een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen bieden waarbij ook vleermuizen zijn getroffen tijdens het onderzoek. Naar verwachting is de lokale staat van instandhouding van de soort gunstig.

Bij de voorgenomen renovatie komen zomerverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis tijdelijk te vervallen. Het leefgebied van de gewone dwergvleermuis blijft door het aanbieden van voldoende permanente verblijfplaatsen op geschikte locaties in de directe omgeving

behouden. Tevens worden mogelijk negatieve effecten voorkomen door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in directe omgeving voor aanvang, tijdens en na de werkzaamheden, het uitvoeren van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode (winterperiode) en het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor aanvang van de werkzaamheden aan de desbetreffende woningen. De gunstige staat van instandhouding van de soort zal door deze maatregelen niet in het geding komen.

Laatvlieger

De laatvlieger komt in Nederland vrij algemeen voor en wordt in het gehele land aangetroffen. Gedurende het hele jaar maken laatvliegers gebruik van bebouwing. In de bebouwing maakt de soort gebruik van de spleetvormige ruimten als de spouwmuren, achter gevelbetimmering en onder dakpannen om in gebruik te nemen als verblijfplaats. In de directe omgeving is voldoende bebouwing aanwezig welke een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen biedt, waarbij ook vleermuizen zijn getroffen tijdens het onderzoek. Daarnaast bleek dat de waargenomen verblijfplaatsen van de laatvlieger zich gedurende het onderzoek verplaatste tussen diverse woningen in de directe omgeving. De laatvlieger staat er namelijk om bekend dat ze zich gedurende het actieve seizoen meerder malen verplaatsen tussen diverse verblijfplaatsen.

Bij de voorgenomen renovatie komen zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger tijdelijk te vervallen. Het leefgebied van de laatvlieger blijft door het aanbieden van voldoende permanente verblijfplaatsen op geschikte locaties in de directe omgeving behouden. Tevens worden mogelijk negatieve effecten voorkomen door het aanbieden van alternatieve permanente verblijfplaatsen in directe omgeving voor aanvang, tijdens en na de werkzaamheden, het uitvoeren van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode (winterperiode) en het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de laatvlieger voor aanvang van de werkzaamheden aan de desbetreffende woningen. De gunstige staat van instandhouding van de soort zal door deze maatregelen niet in het geding komen.

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.5 Conclusie

4.5.1 Vogelrichtlijnsoorten

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Vogelrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de huismus, huiswaluw en gierwaluw voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.1, Wnb.

4.5.2 Habitatrichtlijnsoorten

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.5, Wnb.

4.5.3 Overige en zorgplicht

Het is mogelijk dat in het plangebied andere, dan uit de onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1, 3.2 en/of 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen.